

Slatinskí mládenci rúcali máje

„Za to, že v dome peknú diovku máte, mája sme jej postavili a podľa slatinských zvyklostí jej ho zrútiť prideme a vašu diovku vykrútime...“ Tak takéto oznámenia sa tento rok objavili v poštových schránkach slatinských dievčat, ktoré mali postavený máj, aby vedeli, kedy a zhruba o koľkej príde májový sprievod pred ich dom. Nuž aj takto to dnes beží, ale podľa pekne po poriadku. Nevie, či ste si všimli, ale už asi šiesty rok sa partia niekoľkých mladých ľudí snaží v Slatine akosi „obnoviť“ niekdajšiu tradíciu stavania a váľania májov. Ako vravím, tradíciu, ktorá je v mnohých okolitých obciach Podpoľania braná ako samozrejmosť. V našej obci sa však na prelome tisícročí dajako od tejto samozrejmej tradície upustilo. To, prečo sa tak stalo a prečo sme po pár rokov dokonca nemali ani hlavný máj v strede dediny, už ale nie je naša starosť. Spomínam si, ako sme pred tými šiestimi rokmi sedeli na skúške v našom malom slatinskom súbore a rozhodli sa, že postavíme máj našim dievčatám zo súboru. Takto sme začínali s obnovou tradície. Prvý rok bolo briezok 11, o rok na to 17, neskôr, keď už po dedine ľudia zbadali, že stavíme máje, chceli máj aj pre svoju dcéru či vnučku, aj na napriek tomu, že nie je súboristka. Samozrejme, veď prečo nie, práve o to sme sa predsa snažili, dostať do povedomia ľudí, že máje sa stále stavajú, aj keď ich už nie je 100, 120... Nuž doba sa zmenila, a to po viacerých stránkach. Aj keď treba povedať, že na tom zozname je aj dnes takmer stovka dievčat, z nich však dve tretiny o postavenie mája nestoja. Ťažko povedať, v čom sú naše „baby“ iné ako tie z Očovej či Dobrej Nivy, kde aj v týchto časoch stavajú mládenci máje dievčatám naozaj po celej dedine. My sme však radi, že môžeme aspoň tej hŕstke Slatinčaniek urobiť radosť, veď ide v prvom rade o zábavu. Postupne sa tak počet briezok po dedine zvyšoval na 31, 36, 42 a toho roku už 48. Tradíciu, na ktorú sa kedysi tešila celá dedina a od rána ľudia očakávali v oknách svojich domov, kedy sa „májoši“ objavia v ich ulici, sa tak čiastočne podarilo obnoviť. Aj keď už dnes sa ten májový sprievod od rána tak neočakáva, dievčatá dostali do schránok lístky, aby nás čakali a zhruba o koľkej. Nuž, aj zvyky sa rokmi menia, námaha sa však vyplatila. Za každoročnej podpory slatinského Urbariátu, Obecného úradu a firmy Stavstroj, ktorá nám zatiaľ vždy ochotne zapožičala žeriav na stavanie hlavného mája, sa tak postupne do slatinských ulíc vracia spev a tanec. Skutočne je to krajšie ako vandalizmus či devastovanie dopravných značení v obci. A veruže, nášho hlavného mája nám susedné obce skutočne závidia, ľudia sa vyzvedajú: „Fíha, vy musíte mať v tej Slatine šikovných chlapcov, každý rok je radosť sa pozerať na ten váš hlavný máj.“ Veru, veru, ale koľko je s tým starostí. Potom ale človeku dobre padne, keď sa dozvie, že ich robotu niekto ocení, len večná škoda, že ju oceňujú viac cezpoľní ako domáci občania. Veď to všetko robíme pre nás, pre našu Slatinu. Najväčšej podpoľianskej obci sa tak veru patrí!

Na záver by som chcel ešte raz poďakovať Urbariátu obce Zvolenská Slatina za poskytnutie hlavného mája a malých briezok, Obecnému úradu Zvolenská Slatina za spoluprácu a poskytnutie obecného traktora, firme Stavstroj za zapožičanie žeriavu, rodinám, ktoré si v sobotu počas váľania mohli naplánovať iný program, ale napriek tomu nás netrpezlivo čakali, kedy im prideme máj zvaliť, Folklórnej skupine Slatina, ktorá nám pri váľaní hlavného mája pripravila pekný program a „poskytla“ zo svojich radov aj tých niekoľko mládencov a dievčat, čo sa stavania a váľania májov zúčastnili, Penziónu Zlatý Dukát za poskytnutie priestorov pre majáles, ktorý bol akýmsi vyvrcholením celého dňa

a myslím, že sa skutočne vydaril, všetkým sponzorom, ktorí venovali ceny do tomboly, a v neposlednom rade chlapcom a chlapom, ktorí akokoľvek čo i len máličko priložili ruku k dielu a aj na úkor svojho voľného času a peňaženiek pomohli tohtoročné stávanie a váľanie májov doviest' do úspešného konca. Menovať ich nejdem, je ich veľmi veľa, určite sa každý jeden z nich v tomto zozname nájde aj sám, ale ako ma poznajú, vedia, že si ich pomoc neskutočne cením a vážim. Dúfam teda, že námaha obnoviť túto tradíciu nevyjde nazmar a že to po nás, keď už budeme „starí chlapi“, bude mať kto prevziať, aby opäť nevznikla prázdna diera. Ešte raz všetkým ďakujem.

Matej Žubritovský